

přichází v úvahu jen jako spolupachatel a spolupachatelství předpokládá spolučinnost při provedení trestného činu u vědomém spolupůsobení s jiným (v souzeném případě s osobou, jež použila pasu, čímž byl teprve čin dokonán) a ve stejném zlém úmyslu — tedy v úmyslu poškozovacím — je nutno zjistiti předpoklady pro úsudek o poškozovacím úmyslu obžalovaného zvláště, tedy zejména, bylo-li obsahem vzájemného srozumění obou spolupachatelů i použití pasu jeho majitelem za účelem poškození řečeného již státního práva.

Čís. 5734.

Súd, ukladajúci odpovednému redaktorovi a vydavateľovi uverejnenie rozsudku podľa § 7, odst. 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb. z. a n., nesmie sa odchýliť od rozkazujúcich ustanovení, ktoré má o čase a spôsobe uverejnenia § 8 cit. zákona.

Rozhodujúc o návrhu žalobcu na zastavenie vydávania periodického tlačiva pro nesplnenie povinnosti uverejniť rozsudok (§ 9, odst. 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb. z. a n.), súd má len skúmať, či odpovedný redaktor a vydavateľ objektívne splnili uloženú im povinnosť alebo nie; na subjektívne ich presvedčenie o tom hľadeť nemôže.

Uverejnenie, ktoré sa stalo iným než zákonom predpísaným spôsobom, nie je splnením zákonnej povinnosti a treba ho rovnako považovať za dôvod pre zastavenie tlačiva ako neuverejnenie vôbec.

(Rozh. zo dňa 31. októbra 1936, Zm III 486, 487/36.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti K. S. pre prestupok zanedbania povinnej pečlivosti uznal opravný prostriedok generálnej prokuratúry pre zachovanie právnej jednotnosti základným a vyslovil, že 1. rozsudkom krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. júna 1935, č. j. Tl XII 318/34-29, bol porušený zákon v ustanovení § 8 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb. z. a n.; 2. usnesením krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. marca 1936, č. j. Tl XII 218/24-40, a usnesením vrchného súdu v Bratislave zo dňa 21. apríla 1936, č. j. Ts I 55/36-46, bol porušený zákon v ustanovení § 9, odst. 1 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb. z. a n. so zreteľom na ustanovenia § 7, odst. 1 a § 8 tohoto zákona.

Dôvody :

Rozsudkom krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. júna 1935, č. j. Tl XII 218/34-29, bol obžalovaný K. S. odsúdený pre prestupok zanedbania povinnej pečlivosti podľa § 4 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n.

v znení vyhlášky min. sprav. čís. 145/1933 Sb. z. a n. a bolo mu ako zodpovednému redaktorovi periodického časopisu »S.« a tiež vydavateľovi tohoto časopisu na základe § 7 cit. zákona uložené, aby bez poznámky uverejnil v časopise »S.« rozsudkový výrok bez dôvodov do jedného mesiaca od pravoplatnosti rozsudku počítajúc, a to jedenkrát.

Rozsudok krajského súdu, keďže súkromný žalobca vzal proti nemu ohlásené odvolanie späť, bol vyhlásený za pravoplatný usnesením zo dňa 21. septembra 1935 a toto bolo vydavateľovi a majiteľovi časopisu »S.«, nov. a nakl. spol. s r. o., doručené dňa 24. októbra 1935.

Dňa 3. októbra 1935 učinil hlavný súkromný žalobca Vydavateľka a majiteľka časopisu A. firma M., akc. spol. pro průmysl grafický a nakladatelství v P. u krajského súdu v Bratislave návrh, aby vydávanie periodického časopisu »S.« bolo zastavené v smysle § 9 zák. číslo 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. sprav. čís. 145/1933 Sb. z. a n., keďže ani zodpovedný redaktor ani vydavateľ časopisu nespĺnili rozsudkom im uloženú povinnosť uverejniť uvedený rozsudok. Tento návrh opakoval súkromný žalobca dňa 7. decembra 1935.

Zaviazaní uverejnili rozsudok dňa 31. decembra 1935 v čísle 294 časopisu »S.« na strane štvrtej posledný stĺpec.

Krajský súd v Bratislave usnesením zo dňa 10. marca 1936, č. j. Tl XII 218/34-40, zamietol návrh hlavného súkromného žalobcu, učinенý v smysle §§ 9 a 11 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. sprav. čís. 145/1933 Sb. z. a n. na zastavenie periodického časopisu »S.« z dôvodov, že rozsudok bol uverejnený v časopise »S.« na strane štvrtej a že obžalovaný mohol sa domnievať, že týmto uverejnením splnil podmienky uložené mu rozsudkom, keďže bližšie podmienky uverejnenia mu v tomto rozsudku určené neboly, iba to, že rozhodujúca časť rozsudku má byť uverejnená bezplatne a bez poznámok do jedného mesiaca.

Sťažnosť podaná hlavným súkromným žalobcom proti tejto časti usnesenia bola usnesením vrchného súdu zo dňa 21. apríla 1936, č. j. Ts I 55/36-46, zamietnutá s poukázaním na správne dôvody prvostupňového usnesenia a s doložením ďalších dôvodov, že je síce pravda, že rozsudok nebol v časopise »S.« uverejnený tak, ako predpisuje § 8 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky min. sprav. čís. 145/1933 Sb. z. a n., ale že podľa § 9 cit. zák. len neuverejnenie rozsudku vôbec oprávňuje žalobcu k návrhu na zastavenie časopisu, čo vraj je zrejmé z toho, že tento cituje iba predpis § 7, odst. 1 a nie tiež § 8 zákona.

Rozsudkom krajského súdu a citovanými usneseniami krajského a vrchného súdu v čiastkách práve uvedených bol porušený zákon.

V rozsudku krajského súdu bola nesprávne určená jednomesačná lehota k uverejneniu rozsudku v časopise »S.« od pravoplatnosti rozsudku počítajúc, lebo pre uverejnenie podľa §§ 7 a 8 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n., totiž pre uverejnenie rozsudkového výroku v periodickom tlačive, v ktorom bola uverejnená urážlivá zpráva, stanoví zákon sám lehotu uverejnenia. Ustanovuje totiž § 8 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n.

v znení vyhlášky min. sprav. č. 145/1933 Sb. z. a n., že rozsudok, ktorého uverejnenie bolo uložené, musí byť uverejnený v periodickom tlačive, ktoré zpravu prinieslo, najpozdnejšie v druhom čísle, ktoré vyjde po dni, keď bola zodpovednému redaktorovi alebo vydavateľovi doručená zpráva o tom, že rozsudok nadobudol právnej moci. Ponevác zákon určuje lehotu uverejnenia rozkazujúcim spôsobom, nesmie ani súd túto lehotu stanoviť ináč, lebo jemu prislúcha podľa § 7, odst. 1 zák. určiť len rozsah prípadne uverejniť sa majúcich dôvodov, pokiaľ je toho treba k zadosťučineniu, avšak v modalitách uverejnenia, pokiaľ sú samým zákonom určené, od citovaného ustanovenia zákona odchyliť sa nesmie. Uverejnenie rozsudku v časopise, v ktorom urážlivá zpráva vyšla, musí sa rozlišovať od oprávnenia, ktoré môže súd priznať žalobcovi na jeho návrh podľa § 12 zák. o ochrane cti, aby dal uverejniť odsudzujúci rozsudok na útraty odsúdeného. Tu ovšem má súd stanoviť medzi inými okolnosťami a podmienkami uverejnenia aj lehotu, do ktorej sa má uverejnenie stať, avšak v tomto prípade ide o oprávnenie žalobcovo uverejniť rozsudok v iných časopisoch, kdežto v súdenom prípade nariadil súd inú než zákonom stanovenú lehotu pre povinnosť odsúdeného zodpovedného redaktora a tiež vydavateľa vo vlastnom časopise. Je teda plne odôvodnený návrh generálnej prokuratúry, aby v tomto smere (sub 1 výroku) bolo vyslovené porušenie imperatívneho predpisu § 8 cit. zákona.

Avšak i usnesenia krajského súdu a vrchného súdu sub 2 výroku uvedené porušili zákon, pokiaľ bol nimi zamietnutý žalobcov návrh na zastavenie časopisu »S.«. Krajský súd zamietol návrh ten neprávom na tom základe, že pripustil možnosť subjektívnej domnienky zodpovedného redaktora, že určitým spôsobom uverejnenia, ktorý nezodpovedá zákonu, splňuje povinnosť rozsudkom mu uloženú. Paragraf 9 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ukladá súdu, aby na návrh žalobcu nariadil zastavenie vydávania periodického tlačiva až do splnenia povinnosti uverejnenia, proste a jedine len na objektívnom základe, že zodpovedný redaktor a vydavateľ nesplnil povinnosť uverejniť rozsudok v periodickom tlačive, v ktorom bola zpráva uverejnená. Mal tedy krajský súd skúmať len to, či zodpovedný redaktor, či vydavateľ uloženú mu povinnosť objektívne splnil alebo nie, a podľa toho o návrhu rozhodnúť; subjektívneho dôvodu sprostenia tejto povinnosti sa dovoľávať nemohol. Nakoľko vrchný súd prijal pre potvrdenie zamietavého rozhodnutia krajského súdu tiež jeho dôvody, platí aj pre jeho rozhodnutie, čo bolo práve uvedené.

Lež usnesenie vrchného súdu porušilo zákon aj v ďalšom smere: Zákon č. 124/1924 Sb. z. a n. nielen že stanovil v § 7, odst. 1, že súd na návrh žalobcu uloží v odsudzujúcom rozsudku zodpovednému redaktorovi a vydavateľovi, aby bezplatne a bez poznámky uverejnili v periodickom tlačive, v ktorom bola zpráva uverejnená, rozsudkový výrok, prípadne aj dôvody v rozsahu súdom stanovenom, ale v § 8 spôsobom rozkazujúcim (»musia byť uverejnené«, »staň sa tak«) určil presne dobu, miesto aj vonkajšiu formu uverejnenia rozsudku; okrem lehoty

uverejnenia, o ktorej bola už vyše reč, určil, že sa uverejnenie musí stať na prvom mieste shora posledného stĺpca druhej strany touže tlačou a vôbec týmže spôsobom, akým bola uverejnená zpráva. Z toho, že zákon sám imperatívne určuje podstatné znaky spôsobu uverejnenia, je bezpochybné prejavené, že len takým uverejnením rozsudku, ktoré zodpovedá zákonom predpísaným modalitám, splňuje zodpovedný redaktor a vydavateľ povinnosť uverejniť rozsudok. Uverejnenie, ktoré sa stalo iným než zákonom predpísaným spôsobom, nie je v zásade splnením zákonnej povinnosti a treba taký spôsob uverejnenia považovať v zásade rovnako za dôvod pre zastavenie časopisu až do splnenia povinnosti ako neuverejnenie rozsudku vôbec. Citovaniu § 7, odst. 1 zák. v § 9, odst. 1, neľze prikladať ten význam, aký mu dal vrchný súd, ako by možnosť zastavenia časopisu bola zákonom priznaná len, keď rozsudok nebol vôbec uverejnený, treba to vykladať v súvislosti s § 8 zák., ktorý určujúc imperatívne spôsob uverejnenia tvorí s § 7 nedielný celok. Keď sa tedy vrchný súd obmedzil len na skúmanie, či bol rozsudok pred rozhodovaním o zastavení v časopise »S.« vôbec uverejnený, vychádzal z podstatne nesprávneho výkladu §§ 7, 8 a 9 zákona.

Generálna prokuratúra vyvodzuje, že akékoľvek odchylenie od predpisu § 8 cit. zák. by sa rovnalo neuverejneniu. Otázku túto netreba riešiť v tejto všeobecnosti, lebo v súdenom prípade ide len o riešenie otázky, či uverejnením rozsudku na štvrtej strane časopisu, a to ani nie na prvom mieste shora posledného stĺpca, bolo vyhovené zákonu. V tom smere uznáva najvyšší súd, že takéto uverejnenie uchyluje sa od predpísanej formy a zľahuje účel zákonom sledovaný, aby sa urazený aj čitatelia snadno dovedeli o rozsudku, najdúť ho uverejnený na mieste pre to určenom; treba takéto uverejnenie považovať za nesplnenie povinnosti, ktoré bolo dôvodom k navrhovanému zastaveniu časopisu až do splnenia povinnosti vo forme zákonom predpísanej. Preto vyslovil najvyšší súd, že bol v usneseniach krajského a vrchného súdu sub 2 výroku citovaných porušený zákon v ustanoveniach § 9, odst. 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. so zreteľom na ustanovenie §§ 7, odst. 1 a § 8 cit. zák. v znení vyhlášky min. sprav. číslo 145/1933 Sb. z. a n. Poneváž súdne výroky porušujúce zákon staly sa v prospech odsúdeného, nemá toto rozhodnutie podľa § 442, posl. odst. tr. p. proti stranám účinku.

Čís. 5735.

»Násilné vztažení ruky« (§ 81 tr. zák.) nemusí býti vis corpore corpori data; je jím proto i držení dveří proti strážníkovi, jenž je musel násilně odtlačiti, aby přemohl odpor.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1936, Zm I 930/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 1. července 1936, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem urážky osoby úřední podle § 312 tr. zák.